

SERGI MATEU, ACTOR

Text: CELES PIEDRABUENA / Fotos: JORDI PLAY

"No vaig d'Oscar Wilde per la vida"

Gairebé un any després de la seva estrena al Teatre del Sol de Sabadell, Sergi Mateu presenta, fins el 26 de juliol, 'La balada d'Oscar Wilde' a la sala Muntaner de Barcelona. Un projecte molt personal que l'actor meditava des de feia molt de temps.

A un any i mig del centenari d'Oscar Wilde (Dublín, 1854-París, 1900), Sergi Mateu ha volgut avançar-se a les celebracions i retre homenatge a un dels homes que més ha admirat al llarg de la vida. Enamorat dels paisatges i de la gent de Dublín, està encantat de poder presentar al Grec *La balada d'Oscar Wilde*, un espectacle basat en textos poètics teatrals i epistolars de l'escriptor irlandès. En un muntatge dividit en dues parts i dirigit per Iago Pericot, l'interpret de *Secrets de família* es posa a la pell d'Oscar Wilde, del seu pare, del guàrdia de la presó de Reading, de Dorian Grey i de tot un seguit de personatges ideats per aquest home universal.

Totes les persones que vagin a la Sala Muntaner es trobaran amb una proposta dura, que demana atenció i que persegueix, per damunt de tot, de fer conèixer la vida d'aquest irlandès controvertit, pel qual Mateu sempre ha sentit gran respecte i admiració. De fet, quan Mateu estudiava a l'Institut del Teatre ja en sabia de dalt a baix vida i miracles, de Wilde, sobretot l'obra més tardana. El 23 de maig de 1897 Oscar Wilde sortia de la presó de Reading, on havia complert una condemna de dos anys, acusat d'actes indecents. Com diu Sergi Mateu, des d'aquell dia l'obra de Wilde va esdevenir universal. "Arran del *De profundis*, que és una carta personal que escriu al seu amant, Oscar Wilde comença a volar i a buscar les essències del significat del dolor, del patiment i de la compassió".

D'aquesta forma, i com no podia ser d'una altra manera, Sergi Mateu s'hi tira de ple i assumeix totes les

virtuts i defectes del creador de textos tan coneguts com *Una dona sense importància*, *Un marit ideal* o *La importància de dir-se Ernest*. Segons la resposta del públic, l'obra podria tornar a la cartellera el mes d'octubre vinent, encara que tampoc no es descarta la possibilitat de fer-la voltar per les principals ciutats del Principat.

"La vida d'Oscar Wilde és plena d'anècdotes genials i amenes. La combinació d'aquestes anècdotes amb el text fa que 'La balada' sigui una obra molt agradable."

—Com va descobrir Wilde?

—Ja fa força que volia fer un muntatge del *De profundis* i *La balada de la presó de Reading*, dos textos que per mi són imprescindibles en la literatura. El que passa és que no era gens senzill de portar-los a l'escenari. De fet, encara penso que aquestes dues obres són una mica dures. Però, també crec que, en aquest espectacle, tan important és parlar de la vida d'Oscar Wilde com de la seva obra. Són dues coses que s'han de complementar molt bé, si no, serien insofribles. La vida de Wilde és plena d'anècdotes genials i amenes. La combinació d'aquestes anècdotes amb el text fa que l'obra sigui molt agradable.

—Ha estat un personatge incòmode de representar?

—No hi ha cap personatge que sigui incòmode. Em penso que el moment de comunicació més gran que s'estableix entre el que passa a l'escenari i el públic és durant la lectura d'un extracte del *De profundis* --set pàgines que duren disset minuts--, i quan recito *La balada de la presó de Reading*. Això, ho faig en una cadira, mirant el públic, quiet, enviant imatges i sensacions. En aquests moments es produeix el miracle del fet teatral. Quan tens la sensació que el temps es para i que l'art es fa present. En aquests mo-

ments ningú no pensa que es troba en un teatre, ni que veu un actor.

—*Pel que explica, potser treballa en un dels muntatges més arriscats de la teva carrera?*

—És arriscat per l'esforç que demana estar-se dalt l'escenari amb uns textos seriosos i complexos, bo i mantenint l'espectador atent, durant dues hores. El desafiament consisteix a mantenir el públic en tensió, fent-lo riure, emocionar-se i plorar, i impregnar-lo d'aquest personatge anomenat Oscar Wilde. Possiblement, mai no m'he sentit tan lliure dient un text com ara, i curiosament és el paper més complicat i llarg que he fet en la meua carrera d'actor.

—*Quina sensació fa, això d'estar tot sol dalt l'escenari?*

—Estar tot sol dalt l'escenari és molt més dur que no anar-hi acompanyat, perquè si tu no dones, no ho fa ningú. Aleshores, necessites l'alimentació del públic perquè et vagi regenerant. És a dir, que l'actitud del públic envers l'espectacle és molt important. A mi, el que més em costa, i el que encara no domino, és controlar l'energia des del començament al final. Més que un problema d'energia física, és d'ordre mental.

—*Què és allò que més li agrada d'Oscar Wilde?*

—El seu plantejament de la vida. L'absoluta llibertat. Un tipus de llibertat que fins i tot avui seria criticada. Ell feia exactament el que volia. I, si li venia de gust tancar-se en un hotel per escriure un obra durant tres mesos i fer el que volgués, deixava la dona tres mesos a casa. D'una altra banda, Oscar Wilde era molt bona persona, incapaç de fer mal a ningú. Val a dir, a més, que Dublín se li va fer petita, però mai no en va renegar.

—*Wilde deia que ell posava el geni en la seva vida i el talent en la seva obra, Sergi Mateu segueix aquesta màxima?*

—No, no la compleixo pas. Possiblement, jo no diferencio tant la vida de l'obra. La meua obra és la meua feina d'actor. I, per mi, ser actor és una forma de viure. Per tant, no veig la separació entre la meua vida i la meua obra. Penso que cada vegada que interpreto un personatge hi ha molt de la meua persona, com passa en *La balada d'Oscar Wilde*. Fer Wilde és la meua vida, però això no vol dir que jo vagi d'Oscar Wilde per la vida. Jo em considero molt afortunat perquè faig una feina que he escollit, que m'apassiona i que m'agrada. Encara hi ha molta gent que, després dels anys que fa que m'hi dedico, no entén la dedicació i l'entusiasme que hi poso. Moltes vegades, la gent, quan arriba a una certa edat o ha fet molta carrera, s'agafa la professió amb un plantejament molt més sindical. Allò de dir: tinc quatre hores d'assaig i, a la que arribi la cinquena, parem, i me'n vaig a casa.

I això, no sé si per bé o per mal, no ho he fet mai. Si un paper m'entusiasma, vaig fins on faci falta.

—*Alguna vegada ha dit que l'únic error que va cometre Oscar Wilde va ser d'avançar-se cinquanta anys en el temps, per què?*

—Va ser un error que no podia controlar. Però, si hi ha res que se li pugui dir o retreure, és que va néixer abans d'hora. És evident que, si Oscar Wilde hagués nascut cinquanta anys després o a la nostra època, ningú no li hauria dit res. Era massa avançat per a la seva època, perquè simplement deia el que pensava, i vivia en un moment en què no es podia dir. Avui, qualsevol persona pot fer el que vulgui. Sempre que no molesti el veí, pot viure amb qui vulgui i fer l'amor amb qui li vingui de gust. Això va ser el que no li van permetre.

—*Així, creu que la seva actitud podria servir de model als joves d'avui dia?*

—Si avui tinguéssim Oscar Wilde, continuaria amb tants defectes com abans. Molta gent el qualificaria de pagà, d'orgullós, de prepotent... Era una persona que no acceptava la mediocritat. I em penso que en aquesta època nostra encara seria més rebel que no pas llavors, perquè ara hi ha més mediocritat que mai, en tots els ambients i aspectes. Em penso que el que ell podria ensenyar és que tothom fos com és i lluités per ser tal com és. Això, per mi, és una gran lliçó. Potser, això, no ho fa gaire gent, perquè sempre estem pendants del que diran, que si no fem tal cosa no n'aconsegurem tal altra... Anem molt lligats de peus i mans, i em penso que Wilde mai no acceptaria cap mena de lligam.

—*Oscar Wilde ha estat un dels màxims exponents del dandisme. Es considera un dandi?*

—No, jo ho sóc molt menys que no pas ell. L'Oscar era conscient dels seus errors, de les seves etapes en la vida, però no crec que es vagi morir gaire content, perquè es va morir sol, i allò que menys li agradava era d'estar sol. No ho suportava. El dandi és un referent més estètic que no pas personal. Jo em considero una persona honesta. Que ha escollit la professió d'actor per vocació, perquè m'apassiona la feina. Sempre he mirat de cercar l'equilibri entre el món personal, que es construeix cada dia amb experiències i coneixements, i el món exterior, que moltes vegades et dona bufetades.

—*I es considera tan romàntic com ell?*

—En aquest sentit, l'Oscar i jo coincidim. Sí que em considero un romàntic. Però era més fàcil ser romàntic a la seva època que no pas a la nostra. Sóc romàntic en el sentit que em deixo guiar pels sentiments i per un idealisme; pel fet de buscar una espècie de justícia, de justícia sobrenatural. A vegades, la bus-

"La meua obra és la meua feina d'actor. I, per mi, ser actor és una forma de viure. Per tant, no hi veig la separació. Cada vegada que interpreto hi ha molt de la meua persona."

ques, l'anheles i et molesta que no hi sigui.

—Fins ara les representacions de La balada d'Oscar Wilde han causat autèntic furor. Com ho veu?

—El que més m'agrada és que de cop i volta la gent de teatre es planteja de fer textos més seriosos. No és que vagi contra les comèdies, però em penso que hem d'anar cap al ressorgiment d'autors amb textos importants. I ho hem de fer perquè, encara que costi, ens trobem en un moment dolç i la gent torna a anar al teatre. Em penso que és important que comencem a acostumar-la i a educar-la en el sentit que un text es pot dir d'una manera correcta i atractiva. La gent es pensa que anar a teatre es anar a divertir-se. Amb aquesta balada defenso que el teatre no solament és això, sinó que, al teatre, també s'hi pot aprendre i treballar una mica.

—Creu que Catalunya és un bon planter d'intèrprets?

—A Catalunya hi ha molt bons actors, però no pas obres. Jo em demano quines obres té aquest gran boom de l'empresa privada del teatre. Bàsicament, obres menors, muntades amb una certa agilitat i gràcia, que fan que la gent vagi al teatre, però no són textos importants.

—Com a espectador, quin tipus de teatre li agrada?

—El teatre d'actor. El teatre en el qual hi ha un bon text i en el qual l'actor deixa la pell a l'escenari. Estic una mica cansat dels grans muntatges, de les grans escenografies, i de voler demostrar que hi ha molts diners. El que és jo, si no m'emocio, el teatre no em serveix de res. Per anar al teatre i dir: Que bonic!, vaig al cinema a contemplar *Titànic*. Per exemple, jo no sóc un gran amant dels musicals. M'hi ensopeixo i mai no m'hi he emocionat.

—Vostè, que ha fet cinema, teatre i televisió, en quin camp es troba més a pler?

—El fet és que cada vegada em vaig tornant més exigent i més intransigent en tot, i veig molt més clarament què és allò que no vull fer. Hi ha moltes coses,

—Què li'n sembla, de tot l'enrenou aixecat al voltant de Josep Maria Flotats i el TNC?

—Ha estat una cosa bastant lamentable i xarona. Aquí, el que han fallat són les formes. No es tracta de qui té raó. Flotats pot actuar com vulgui. Però la baralla entre ell i les institucions ha estat molt trista. El que no s'entén és per què es comença la casa per la teulada. Amb el que ha costat el Nacional es podrien tenir unes quantes companyies estables subvencionades per tota la vida.

controlats i manipulats per la televisió mateixa. Em sento enganyat, no solament per mi, sinó també per la gent. *Secrets de família* i *Nissaga de poder* han acabat de la pitjor manera que podien acabar. Em sembla que s'ha de ser coherent quant al producte i la seva destinació, i no pensar que ets un artista i que fas una obra d'art. Fer una telesèrie no és cap obra d'art.

—Finalment, com es presenta aquest estiu?

—Sóc una persona més d'hivern que no pas d'estiu. L'estiu i la calor no m'agraden a l'hora de treballar; la calor m'agrada per no fer res. Si disposes de lleure, fer vacances és molt agradable, però tampoc no sóc d'anar a la platja i estirar-me a la sorra. Ni d'anar a muntanya. Sóc d'allà on no hi ha gaire gent. Un país que m'agrada molt és Irlanda, on tinc molts amics. Me n'agrada la natura i la gent. De fet, el que més m'agrada de l'estiu és parlar. Fer tertúlies després de sopar i estirar-me fins a la matinada xerrant. És apassionant.

a les quals dius que no, perquè no t'has passat vint anys treballant per fer segons quines coses. I no pas per una qüestió d'orgull o de prepotència, sinó, simplement, perquè segueixes el teu camí. Crec que el teatre és més dur, i per fer-ne ha de ser per una cosa que t'entusiasmi. La televisió no m'apassiona gens ni mica. Es pot fer televisió molt bona, però en general es fa una televisió molt mediocre. Ara passem la moda de les telesèries. I se'n fan com xurros. Si t'hi fixes, tots els actors actuen igual i es perquè no hi ha temps d'assajar, i busquen una naturalitat del personatge que és falsa. Finalment, resta el cinema. Enmig del poc que se'n fa, pots participar en productes ben fets, amb cura, i et pots trobar amb personatges amb els quals pots passar-t'ho bé.

—Però, n'està satisfet, de la seva participació en *Secrets de família*?

—Sí, perquè em va permetre de treballar un aspecte meu que com a actor no havia treballat mai: amb la immediatesa. Però, d'una altra banda, les telesèries són productes mediatitzats, con-

